

Z. Linhart se dotázal na dříve již předestřený problém diferenciované valorizace u starodůchodců a novodůchodců, který by se měl řešit přednostně.

J. Škorpík reagoval, že problém starodůchodců a novodůchodců, který vytvořila schválená podoba zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (Zákonem byla vytvořena systematická diference, spočívající v odlišné aplikaci výpočtu), byl diferencovanou valorizací v následujících letech odstraněn. Rozdílné výše důchodů podle roku přiznání však v systému setrvávají.

Z. Linhart se dotázal, zda vznikne rozdíl, když bude důchod vyměřen v prosinci nebo v lednu.

J. Škorpík uvedl, že rozdíly vznikají. V současnosti jsou nově přiznávané důchody relativně vůči průměrné mzdě stabilní a nezávislé na roku přiznání. Z roku na rok tak porostou dynamikou průměrné mzdy. Důchody vyplácené se však zvyšují valorizačním pravidlem, které zohledňuje růst mezd pouze částečně. Diference tam tedy existuje.

K. Zrcek uvedl, že v rámci výpočtu je také důležité, jak je definováno rozhodné období. Rozhodné období končí rok před přiznáním důchodu.

M. Potůček reagoval, že i tuto problematiku je třeba diskutovat, ale až v pozdější fázi.

K bodu a) návrhu - základní výměra

J. Vostatek navrhl základní výměru zvýšit na 30% průměrné mzdy

M. Potůček reagoval, že tento návrh byl již diskutován, ale spíše by bylo lepší postupovat na bázi existujícího systému. Problém, který by se řešil doplatkem, je pak následně řešen v dalších bodech jiným způsobem

K bodu b) návrhu – procentní výměra

T. Fiala uvedl, že 400% průměrné mzdy je strop pro odvody pojistného. Proto mu není zřejmé, proč by se z výdělků nad 400%, ze kterého se neplatí pojistné, mělo něco započítávat do procentní výměry. Z toho důvodu navrhl vyškrtnutí bodu c) návrhu.

M. Potůček uvedl, že důchodci by měli mít přiznávané důchody v závislosti na výši svých příspěvků. Pokud je stanoven horní limit 400% a žádné příspěvky odváděné nejsou, tak pak nelze očekávat, že z toho systému bude možné čerpat zpětně.

T. Kučera navrhl setrvat u stávajícího výpočtu, jedinou změnou by byla změna výpočtu valorizace dle vývoje cen spotřebního koše důchodců místo vývoje cen obecného spotřebního koše.

K bodu c) návrhu – minimální důchod

T. Fiala poznamenal, že v rámci tohoto bodu je třeba zvážit, co se stane v případě předčasných důchodů. Kdy důchodci by neměli mít asi plný minimální důchod, ale nemít vůbec nic také není možné.

T. Kučera uvedl, že tato úvaha je až dalším krokem. V první řadě je třeba dořešit plné starobní důchody. Následně se dotázal zástupců MPSV na praxi s předčasnými důchody.

J. Škorpík reagoval, že krácení dopadá na různé důchody různě dle výše důchodů. Krátí se procentní výměra, a to nominálně (dle doby pojištění). U člověka s průměrným příjmem, průměrnou dobou pojištění a střední délkou života je to blízko neutrální poloze.

J. Vostatek uvedl, že v současnosti existují tři sazby a krátí se procentní výměra, nikoliv základní výměra. Systém je nesrozumitelný a nespravedlivý a navržené může více uškodit, než pomoci.

M. Potůček uvedl, že jedna z možností do budoucna je analýza či případné analýzy na změnu výpočtu předčasných důchodů.

Z. Pernes přítomné informoval o situaci na Slovensku, kde výše starobního důchodu je vázána na dobu pojištění. Základní podmínkou pro přiznání minimálního důchodu je důchodový věk a odpracování 30 let. Diferenciace je dána dobou pojištění.

Z. Linhart reagoval, že ve slovenské úpravě je jak podmínka pojištění, tak druhou podmínkou je výše příjmu. Navrhl, aby se slovenská úprava přepočítala na české poměry.

M. Potůček uvedl, že zmíněné případy je třeba brát do úvahy. Existuje zde však širší kontext důchodového systému – kolik kdo do důchodového systému přispívá. Bez úprav financování prvního pilíře však není možné takový návrh obhájit. Proto navrhl doplnit, že možnosti zavedení minimálního důchodu budou vázány na změny ve způsobu financování prvního pilíře. Například formulací, že minimální důchod bude uznáván pouze v případě splnění minimálních podmínek účasti na důchodovém systému.

M. Suchomel uvedl, že jde spíše o motivace a distorze, které systém může vytvářet.

J. Škorpík přítomné informoval, že MPSV připravilo podklad pro jednání koaliční rady. Tento materiál obsahuje také náměty vzešlé z jednání odborné komise. Jeden z námětů se týká i otázky minimálního důchodu, kdy by se částka minimální procentní výměry navýšila na určitou úroveň, tak aby minimální důchod se pohyboval nad úrovní životního minima. Zároveň je tam také zahrnuta diference u ostatních důchodů (invalidních, pozůstalostních).

T. Kučera přítomné vyzval, že je na místě se domluvit, jaké údaje zadat k výpočtu. V první fázi jsou domluvené dva až tři výpočty.

J. Škorpík se dotázal, jaké jsou to ty podmínky pro přiznání plného důchodu. Zákon nezná pojem plného, nekráceného důchodu.

T. Kučera odpověděl, že pokud je řeč o plném starobním důchodu, tak jde o důchod, který není krácen. Jde tedy o splnění dvou základních podmínek – odpracované doby a dosaženého věku.

J. Škorpík reagoval dotazem, jak to bude u osoby, která dosáhla důchodového věku, má potřebnou délku pojištění a její důchod bude nižší než dané minimum, ale její faktický důchod bude jiný, protože bude pracovat na procenta a tím se kvalifikuje vlastní aktivitou. Zda tu výši důchodu ztratí nebo bude spadat do dorovnání, protože její důchod bude nižší.

T. Kučera vyzval přítomné s ohledem na časové možnosti k dohodě na tom, co bude zadáno k výpočtům. Dotázal se, zda je možné k výpočtu zadat nastíněné možnosti, lišící se pouze v míře valorizace.

J. Škorpík reagoval dotazem, zda v případě souběhu důchodů, kdy bude důchod starobní v nějaké výši, pozůstalostní v nějaké výši, v úhrnu bude dosahovat výše nad 8.500,- Kč, bude samotný starobní

důchod dorovná. Dle prezentovaného by totiž k dorovnání mělo docházet při přiznání, v tom okamžiku bude starobní důchod totiž nižší než 8.500,- Kč.

T. Kučera reagoval odmítavě, jelikož důstojná míra důchodu je 8.500,- Kč. Člověk bude mít důchod takový, jaký měl, a přepočítání a případné dorovnání minimálního důchodu se bude měnit v okamžiku každého případného souběhu důchodu. Bude tak existovat pravidelný test.

J. Škorpík upozornil, že takové řešení může mít určité dopady pro modelovou situaci. Je tu totiž mnoho dotazů a možných proměnných.

J. Vostatek uvedl, že nemá cenu kombinovat výpočet dopadů minimálního důchodu a různých systémů indexace.

J. Škorpík reagoval, že MPSV provede jednoduchý výpočet, kdy všechny starobní důchody, které nebudou trvale kráceny, budou dorovnány na částku 8.500,- Kč. Případný souběhový systém zůstane tak jak je. Při současné valorizaci tak bude předložen aktuální dopad minimálního důchodu na důchody a jeho okamžitý dopad do státního rozpočtu. To je jedna samostatná věc. Druhá samostatná věc je otázka změny valorizace, což je bezproblémové v případě zachování spotřebního koše obecného, otázkou je, jak to bude v případě přechodu na jiný spotřební index. Protože to je již otázka předpokladová.

M. Potůček se dotázal, zda existuje simulace, jak by pokračoval vývoj za současných podmínek.

J. Škorpík odpověděl, že tato simulace existuje. MPSV dodá aktuální dopad přepočtu vyplácených důchodů, který vytvoří představu, jaký dopad by mělo případné zavedení minimální mzdy ke dni 1. 1. 2016. A zvláště simulaci dopadu ve valorizaci. V časovém horizontu to zatím nejde včlenit do jedné simulace.

M. Suchomel shrnul, že tedy dojde k vytvoření 4 variant u valorizace. První je ta základní, reflektující současný stav. Poté klasická CPI + ½ reálných mezd, dále CPI důchodců + ½ a čtvrtá varianta CPI důchodců + ½.

T. Kučera uvedl, že prioritou je případně varianta CPI důchodců + ½ a výpočet dopadu minimálního důchodu.

J. Škorpík reagoval, že v daném případě bude dopad minimálního důchodu připraven na příští jednání.

Přikročeno k bodu 3) Plán příštích jednání:

Příští jednání II. pracovního týmu se uskuteční v následujících termínech:

dne **3. 12. 2015 od 9:00 MPSV**

dne **10. 12. 2015 od 8:30 Klub**

Jednání ukončeno v 13:00

Zapsala: Helena Morozová

Vidoval: Tomáš Kučera

XX

Příloha č. 1 – listina přítomných

Jméno a příjmení	Organizace
Fiala Tomáš	VŠE
Krejčová Hana	MF
Kučera Tomáš	PřF UK
Linhart Zdeněk	MPSV
Pernes Zdeněk	RS ČR
Potůček Martin	OK
Suchomel Marek	MPSV
Škorpík Jan	MPSV
Vostatek Jaroslav	VŠFS
Zrcek Kryštof	ČSSZ
Morozová Helena	Sekretariát OK